

Adalimumab bij IBD

Adalimumab wordt onder andere gebruikt bij de ziekte van Crohn, meestal bij ernstige vormen, die niet goed reageren op andere medicatie of bij belangrijke fistels. Het is een sterk werkend middel, dat soms belangrijke bijwerkingen kan hebben. Daarom is het belangrijk daarvan op de hoogte te zijn.

Werking

Adalimumab is een antistof tegen TNF-alfa (een stof die een belangrijke rol speelt in ontstekingsprocessen); het onderdrukt ontstekingen. Het middel werkt in de actieve fase van de ziekte en als onderhoudsbehandeling.

Voorzorgen

Omdat Adalimumab de afweer vermindert tegen bepaalde infecties, wordt voor de start van de behandeling nagegaan of er aanwijzingen zijn voor aanwezigheid daarvan:

- Er worden een röntgenfoto van de longen, een bloedtest en een huidtest gedaan in verband met eventuele tuberculose (TBC).
- Er wordt bloedonderzoek gedaan naar de aanwezigheid van het hepatitis B virus.
- Soms kan het nodig zijn nadere onderzoeken te doen om eventuele aanwezigheid van een absces of hartfalen uit te sluiten.

Vaak wordt aanvankelijk of langdurig tegelijk een ander afweerverminderend middel gebruikt, zoals azathioprine, 6-MP of methotrexaat, om de kans op antistofvorming tegen Adalimumab te verminderen.

Injecties en dosering

- Adalimumab wordt gegeven als injecties met een voorgevulde pen (0,4 ml = 40 mg), onder de huid (subcutaan). Na goede instructie door de gespecialiseerde MDL- verpleegkundige kan vrijwel iedereen dit zelf doen.
- Het recept wordt via de MDL-arts verstrekt door de Antonius Apotheek op onze locatie in Nieuwegein en Utrecht.
- Dosering:
  - normaliter eerste keer 160 mg (= 4 pennen), na 2 weken 80 mg;
  - soms wordt gekozen voor opstarten met 80-40 mg. Daarna als onderhoudsdosering 1x per 2 weken 40 mg;
  - soms wordt de dosering verhoogd naar wekelijks.

Bijwerkingen

Het middel veroorzaakt vele mogelijke bijwerkingen, echter niet vaak ernstige. Bij het optreden van bijwerkingen dient men snel de verpleegkundige of specialist te waarschuwen. Onderstaande bijwerkingen

komen voor:

- **Reacties op injectieplaats**, relatief vaak voorkomend: pijn, zwelling, jeuk, roodheid op injectieplaats; meestal geen reden toediening te staken;
- **Infecties**, soms snel uitbreidend in het lichaam: (hoge) koorts, snel zieker worden, koorts > 38,5, sufheid, kortademigheid, hoest, warme rode pijnlijke huid;
- **Pijnen in hoofd, gewrichten, spieren, rug**;
- **Buikklachten**: misselijkheid, buikpijn, diarree;
- **Bloedaanmaakstoornissen**: bloedarmoede, bloedingen of infecties door tekort aan rode of witte bloedlichaampjes of bloedplaatjes;
- **Psychische veranderingen**;
- **Neurologische klachten**: slechter zien, tintelingen, dove gevoelens, toevallen;
- **Storingen functie hart en/of longen**: kortademigheid, vochtophoping in voeten en benen;
- **Leverfunctiestoringen**;
- **Lupus-achtige reacties**, zoals huiduitslag op wangen en armen m.n. in de zon, koorts, moeheid, gewrichtsklachten, pijn op de borst;
- **Ongewone reacties op of herstel van operaties en ingrepen**: in voorkomende gevallen tevoren overleg met specialist;
- **Misschien verhoogde kans op bepaalde vorm van lymfeklierkanker**;
- En andere.

Bloedcontroles

Om bepaalde bijwerkingen vroeg op te sporen wordt na 3 maanden bloedonderzoek gedaan, daarna elke 6 maanden.

Zwangerschap, borstvoeding

Vrouwen

- **Zwangerschap(-swens)**: Onderzoeken wijzen uit, dat gebruik van Adalimumab voor of tijdens de zwangerschap relatief veilig is en voortgezet kan worden. Belangrijk is, dat de baby dan in het eerste half jaar GEEN levende vaccins mag krijgen, vanwege de in die periode nog mogelijke aanwezigheid van de medicatie in de baby! Bij langdurige stabiele rustige ziekte kan ervoor gekozen worden om de laatste dosis rond de 24e week van de zwangerschap te geven, dit om de blootstelling van de baby aan de medicatie zo gering mogelijk te maken.
- **Geven van borstvoeding** bij Adalimumab lijkt veilig en is dan ook toegestaan.

Mannen

Voor mannen met een kinderwens is het gebruik van Adalimumab geen probleem.

Aanvullende informatie

- Tijdens gebruik van Adalimumab niet vaccineren met levende vaccins, zoals tegen Bof-Mazelen-Rode hond, Varicella (waterpokken, gordelroos) en sommige tropische ziekten.

- Veelgebruikte vaccins als DKTP, influenza (griep) en hepatitis A en B zijn vermoedelijk geen probleem.

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Maag-Darm-Lever (MDL) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/maag-darm-lever-mdl>)

Contact Maag-Darm-Lever (MDL)

T 088 320 56 00